

Professors and Typology of Time: Phenomenological Studying of the Experience of Time among Faculty Members of University of Guilan

Peyman Tavakoli^I, Ali Yaghoobi-Choozari^{II}, Hamid Ebadollahi-Chanzanagh^{III}, Sina Jahandideh^{IV}

<https://dx.doi.org/10.22084/CSR.2024.28215.2224>

Received: 2023/06/27; Accepted: 2023/11/06

Type of Article: **Research**

Pp: 257-287

Abstract

University as the central place of thinking in the society has had more anxiety with respect to time and temporality in encountering with emergence of industrial revolution and mechanical (clock) time and eventually the current technological revolution. The purpose of this article is the studying of experience of time among faculty members of university of Gilan in Iran. The methodological approach is qualitative by using phenomenological method according to Van Manen's analysis view. The studied population is all of employed faculty members of university of Guilan. The purposeful sampling and snowball sampling have been simultaneity used for choosing samples. In the following, data gathering technique is semi structured interview which concluded after doing deep interviews with 25 persons and attaining theoretical saturation. According to data, faculty members experience 7 types of time in the academic life that include qualitative time, acceleration time, structural time, compressed time, educational time, research time and studying time. These times exist simultaneity and contradictorily with each other, but represent opposition between acceptance and refusal of dominant time regime in the university. This opposition expresses asynchrony that leads to more convergence in spite of more resistance.

Keywords: Academic Life, Acceleration Time, Educational Time, Research Time, Structural Time.

I. Ph.D. Candidate of Cultural Sociology, Department of Sociology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran

II. Associate Professor of Sociology, Department of Sociology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran (Corresponding Author). **Email:** a.yaghoobi@guilan.ac.ir

III. Associate Professor of Sociology, Department of Sociology, Faculty of Literature and Humanities, University of Guilan, Rasht, Iran

IV. Assistant Professor, Department of Persian Literature, University of Farhangian, Guilan Campus, Rasht, Iran

Citations: Tavakoli, P.; Yaghoobi, A.; Ebadollahi, H. & Jahandideh, S., (2024). "Professors and Typology of Time: Phenomenological Studying of the Experience of Time among Faculty Members of University of Guilan". *Two Quarterly Journal of Contemporary Sociological Research*, 12(23): 257-287. doi: 10.22084/csr.2024.28215.2224

Homepage of this Article: https://csr.basu.ac.ir/article_5499.html?lang=en

1. Introduction

Time is an interdisciplinary matter that has been object of different disciplines including philosophy, literature studies, religion studies, sociology, psychology, management, political science, physics and etc. Time is not only a necessary aspect of change but also stability, since latter is nothing but an awareness that something has remained stable whilst its surrounding environment, even the components within, have changed (Adam 1990:9). Society forces the person to develop a biographic time. This biographic time is marked by individual's 'status passage' (Glaser and Strauss 1971) through the various positions and identities available in society (Lewis and Weigart 1981:89) In actuality, all individuals live simultaneously in more than one world (Wagner 1983:72) According Berger and Luckman (1991), the experience of life-world, creating different various universes and the meaning of time could be construed with various knowledge's including: pre-theoretical knowledge, theoretical knowledge, explicit theories and theoretical tradition. In this research the meaning of time is studied through phenomenology in life world of university. In the other words, the social world is multilayered, and one of the important tasks of a phenomenological sociology is to conduct a careful analysis of these different strata (Zahavi 2019:108). Also, university as a modern institution has its own experiences of time. Exactly, as a life world it has spaces and horizons to present to human subjectivity. In fact, as conscious beings we always inhabit the life-world (Moran 2000:182).

The human experience of world generally and Homo Academes particularly have been affected by ICTs. In other words, communication technologies have made the distance from a concrete idea to an abstract idea temporally and spatially. According to scientific perspectives the different disciplines have had various experiences of adoption or resistance. Faculty members are the metaphor and symbol of these transformations. Their understanding and cognition represent the experience of scientific life in Iran. University of Guilan has 10 facilities, one academic campus (Pardis) and 2 researches centers (The Caspian Sea Basin Research Center and The Guilanology Research Center) with more than 600 faculty members who work in the teaching and researching areas. The main question is: How Faculty members experience time in the scientific life?

2. Method and Materials

In this study the interpretive phenomenology has been used by focusing on the Max Van Manen's approach for analyzing data. According Van Manen, it does not make much sense to ask how large the sample of interviewees, participants, or subjects should be or how a sample should be composed and proportioned in terms of gender, ethnicity, or other selective considerations (Van Manen 2014:353). But with considering that the studying is done in the domain of sociology and social science, purposeful, snowball and maximum variation sampling have been used simultaneously, therefore the studied population were purposefully selected regarding faculty, department, science ranking, faculty title, and gender in order to have maximal variation. Consequently the selection of the studied population was concluded after attaining similar meanings and theoretical saturation in the 25 interviews. The participants' disciplines were sociology, political science, bio system mechanics, psychology, mathematics, chemistry engineering, management, Persian language and literature, sport physiology, research and art, urban

planning, biochemistry, linguistics, jurisprudence, Arabic language and literature, geography, electrical engineering, comparative literature and sport science.

The semi-structured technique was used for collecting data. The time and place of interviews were determined by sending emails and calling in order that participants could express their stories as much as possible in their favorite time and environment so that creditable data could be gathered. Finally, in phenomenological research, credibility is more important than reliability.

3. Discussion

18 man and 7 woman, 10 assistant professors, 13 associate professors and 2 professors from 7 faculties and 20 departments participated. In terms of composition, 5 persons are under 45 years, 13 persons are from 46 to 55 years and 5 persons are above 55 years. After them activation, findings were categorized into 2 subthemes of structural time including educational, research and organizational times and of non-structural time including qualitative, compressed, acceleration and studying times.

4. Structural time

Organizational time: this temporal framework influences on how people schedule their time in the organization. According to participants' views, organizational time is that part of time that faculty member does requested activities from university based on its temporal rhythm and framework.

Educational time: This kind of time is not subject to individual's volition who may be increase or decrease it, rather only could manage it in term of university. But the important matter is many educational hours that faculty members should appropriate their time to it. The important point is its structural framework and this kind of time must be scheduled.

Research Time: this kind of time is one of dominant spend time in the academic life. It is spend in different ways. Some of it is devoted to research activities in term of students' treatises. In fact, this kind of time is somehow an objective time that is not under individual's domination but rather should be appropriated according to the calendar of university.

5. Non-structural time

Acceleration time: Regarding to workloads and external expectations, the concern of faculty member is to do workloads in his limited time. In fact, they attempt to use their time optimally. This kind of scheduling is not only doing organizational tasks in the scope of organizational time but includes the transmission of their tasks to home. In other words, the faculty members' space is subjected to little time and their workloads, then space loses its existential meaning.

Qualitative time: this kind of time could be derived from the temporal reactions of faculty members regarding to dominant temporal structure in the university. The meaning of this kind could be founded in a typical resistance and attempting to not submitting. This temporal framework addresses individual's inner world in confronting to university. Thus, he/she tries to somehow understand his/herself with world and rethinks about his/her experiences in confronting to university.

Compressed time: It can be defined as a team that individual is forced to overlook some of his/her works regarding too little temporal budge in order to attain desired targets. This means weather works should be done incompletely or priortiy to secure his/her position in scientific life. This compressed could be seen in signifying academic life as time shortage. Put in differently, academic life is synonymous of time shortage.

Studying time: In the scientific life, studying is undeniable in anyway. The important matter is that studying times are not invariable. This means that there is not the given times for studying during a day. This kind of time is subjected to scientific life as well as family life. However, it could be derived that studying time is construed as a moral principle regarding to profession. It means faculty members study in any temporal condition.

6. Conclusion

The manning of time is different based on gender, scientific title and special discipline as studying time is less notable in sight of woman faculty members because of double role namely motherhood and wifehood as well as in sight of assistant professors because of role expectations at start of employing. Furth more, time compressed is less notable for professors, because they can juggle with time based on their academic experiences. However, acceleration time is prevalent between all of faculty members regarding to gender, scientific title and discipline and all of them have an acceleration sensation, but the significant point is noteworthiness of qualitative time between faculty members of department of literature and humanities in comparative to other faculties.

According to phenomenological typology of time, in fact academic time could be named a synchronous asynchrony of adoption and resistance. Adoption is parallel to domination of modern temporal order on human subjectivity. This kind of order attempts to formulate human life policies generally and homo academes particularly. The tangible form of this kind of adoption exist in the acceleration and organizational times. In contrast, homo academes attempt to impose his/her concerns, desires and volition on the world and time in term of temporal resistance, namely through deviation from existing structure of university as one of symbols of modern structure to ascertain his/her own being-in-the world. But the core contradiction of asynchrony is that more resistance simultaneously leads to more adoption.

Acknowledgment

finally we acknowledge from all of faculty members of university of Guialn who participated in this research actively and sincerely.

Observation Contribution

According to the extraction of the article from the doctoral dissertation, the first author was responsible for the research and writing, under the supervision of the second author as a supervisor, and the third and fourth authors had the role of advisors.

Conflict of Interest

This article has not been financially supported by any organization.

اساتید دانشگاه و سنخ‌شناسی زمان: مطالعه پدیدارشناسانه تجربه زمان در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه گیلان

پیمان توکلی^I، علی یعقوبی^{II}، حمید عبداللہی چندانق^{III}، سینا جهان‌دیده^{IV}

شناسه دیجیتال (DOI): 10.22084/CSR.2024.28215.2224

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۰۶، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۱۵

نوع مقاله: پژوهشی

صص: ۲۵۷-۲۸۷

چکیده

دانشگاه به عنوان کانون اصلی اندیشه در جامعه، دل‌مشغولی بیشتری نسبت به زمان و زمان‌مندی در مواجهه با ظهور اقتصاد سرمایه‌داری و زمان مکانیکی (ساعتی) در عصر مدرن و انقلاب تکنولوژیکی متأخر داشته است. هدف این پژوهش، مطالعه تجربه زمان در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه گیلان است. از لحاظ روش‌شناسی روش این پژوهش، کیفی و رویکرد آن پدیدارشناسی است. روش تحلیل در این پژوهش روش فان‌مانن است. جامعه آماری این پژوهش کلیه اعضای هیأت علمی شاغل در دانشگاه گیلان هستند. برای انتخاب نمونه‌ها از روش‌های نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی به‌طور هم‌زمان استفاده شده است. تکنیک جمع‌آوری اطلاعات مصاحبه نیمه ساختاریافته است که پس از مصاحبه عمیق با ۲۵ نفر عضو هیأت علمی دانشگاه گیلان و اشباع نظری انجام شد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که اعضای هیأت علمی دارای هفت نوع زمان در زیست دانشگاهی هستند. این هفت نوع عبارتند از: زمان کیفی، زمان شتاب، زمان ساختاری، زمان فشرده، زمان آموزشی، زمان پژوهشی و زمان مطالعه. این زمان‌ها به‌صورت هم‌زمان و به‌شکل متناقض در دانشگاه وجود دارند؛ اما تقابل میان پذیرش یا انکار زمان غالب در سیستم دانشگاه را بازمی‌آیی می‌کنند. این تقابل بیان‌گر یک ناهم‌زمانی است که مقاومت بیشتر فرد را هم‌زمان به هم‌گرایی با شتاب بیشتری سوق می‌دهد.

کلیدواژگان: زیست دانشگاهی، زمان آموزشی، زمان پژوهشی، زمان ساختاری، زمان شتاب.

I. دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

II. دانشیار گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران (نویسنده مسئول).

Email: a.yaghoobi@guilan.ac.ir

III. دانشیار گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

IV. استادیار گروه ادبیات فارسی، دانشگاه فرهنگیان، پردیس گیلان، رشت، ایران.

ارجاع به مقاله: توکلی، پیمان؛ یعقوبی، علی؛ عبداللہی چندانق، حمید؛ جهان‌دیده، سینا، (۱۴۰۲). «اساتید دانشگاه و سنخ‌شناسی زمان: مطالعه پدیدارشناسانه تجربه زمان در بین اعضای هیأت علمی دانشگاه گیلان». پژوهش‌های جامعه‌شناسی معاصر، ۱۲(۲۳): ۲۵۷-۲۸۷. doi: 10.22084/csr.2024.28215.2224

صفحه اصلی مقاله در سامانه نشریه: https://csr.basu.ac.ir/article_5499.html?lang=fa

۱. مقدمه

زمان امری بین‌رشته‌ای است که مورد توجه رشته‌های مختلف از قبیل: فلسفه، ادبیات، دین، جامعه‌شناسی، روان‌شناسی، مدیریت، علوم سیاسی، فیزیک و... قرار گرفته است. زمان نه تنها وجهی ضروری برای تغییر، بلکه هم‌چنین برای ثبات است؛ زیرا ثبات چیزی غیر از این آگاهی نیست که برخی چیزها ثابت مانده، درحالی‌که محیط اطراف و اجزاء درون آن تغییر یافته‌اند؛ به علاوه تغییر و ثبات، زمان برای نظم بخشیدن ضروری است (آدام، ۱۹۹۰: ۹). در این باره «آکوست کنت»^۲ برای تبیین آن از دو مقوله ایستایی‌شناسی و پویایی‌شناسی^۳ اجتماعی استفاده کرده است (کینلاک^۴، ۱۳۹۳: ۹۶). زمان به شکل اجتناب‌ناپذیری با بازاندیشی انسانی^۵ و توانایی برای خودآگاهی دارای پیوند است (آدام، ۱۹۹۰).

جامعه یک نقشه راه زمانی، برای اشخاص بنیاد می‌نهد و ما از طریق این نقشه راه، جداول زمانی مناسب را استنتاج می‌کنیم. جداول زمانی هر فرد را به ساختن یک بیوگرافی از طریق گذار از موقعیت‌های نسبتاً تعیین شده به وسیله طبیعت یا مهم‌تر از آن از طریق ساختارهای قراردادی زندگی اجتماعی، وادار می‌کند. این زمان بیوگرافیک^۶ از طریق گذار واقعیت‌های فرد در خلال جایگاه و هویت‌های در دسترس جامعه، نشان داده می‌شود. دسترس‌پذیری این جایگاه‌ها، مشخصاً از طریق سن کرونولوژیک^۷، جنس، نژاد و طبقه اجتماعی تأثیر می‌پذیرد. چنین عواملی تعیین می‌کنند که در چه نقطه‌ای در زیست اجتماعی این جایگاه‌ها و هویت‌ها برای فرد قابل دسترسی هستند (لوئیز و وایگارت^۸، ۱۹۸۱: ۸۹)؛ در واقع همه افراد هم‌زمان در بیش از یک جهان زندگی می‌کنند. آن‌ها ممکن است به این امر توجه نکنند، زیرا با زندگی در یک زمینه خاص فعالیت‌ها، افراد تمایل دارند خود را کاملاً وقف آن کنند؛ بنابراین هر یک از این جهان‌ها را به عنوان یک کل تجربه می‌کنند، حداقل در طول دوره‌ای که در آن زمان را سپری می‌کنند. جهان‌های کار، خانواده وجود دارند. اما در سر کار، خانه و در بازی، افراد خود را به عنوان همان انسان می‌بینند. جهان‌ها ممکن است تغییر کنند؛ هویت ثابت می‌ماند یا به عنوان امری ثابت تجربه می‌شود (واگنر^۹، ۱۹۸۳: ۷۲).

تجربه زیست جهان^{۱۰}، خلق انواع جهان و معنای زمان را می‌توان از دیدگاه «برگر» و «لاکمن»^{۱۱} در نسبت با انواع دانش که عبارتند از: دانش بدوی و پیشانظری، دانش گزاره‌های نظری، نظریه‌های واضح و روشن و سنت نظری تعبیر کرد. دانش‌های مورد اشاره حاصل نوع مواجهه انسان با جهان و یا به تعبیری زیست جهان هستند، که می‌توان امر زیسته^{۱۲}، شهود^{۱۳}، تجربه بیکنی^{۱۴} و تجربه سلبی^{۱۵} یا پدیدارشناسانه را از هم‌دیگر تفکیک کرد. در دانش بدوی و پیشانظری انسان بر مبنای امر زیسته به درک

از زمان به صورت طبیعی دست می‌یابد. در گزاره‌های نظری انسان از طریق شهود و امر زیسته به درکی الهیاتی از زمان دست پیدا می‌کند. در نظریه‌های واضح و روشن با وجود حضور شهود و امر زیسته، اما کم‌رنگ شدن آن‌ها انسان از طریق تجربه انسان به معنایی از زمان، یعنی درک زمان خطی^{۱۶} (سکولار) دست می‌یابد. در این نوع از دانش تجربه در معنای فلسفه بیکن^{۱۷} صورت می‌گیرد که به معنای دانش پیشینی است که در مواجهه با واقعیت عینی تأیید یا رد می‌شود. بارزترین نمود این نوع تجربه را می‌توان در مکاتب پوزیتیویستی غالب در عصر مدرن، علی‌الخصوص مفهوم ابطال‌پذیری «پوپر»^{۱۸} یافت (زهاوی^{۱۹}، ۲۰۱۹: ۲). در ارتباط با عینیت پدیدارشناسانه از مفهوم در-جهان بودن^{۲۰} «هایدگر» در نسبت میان عینیت و مواجهه با جهان می‌توان نام برد که فهم‌پذیری و عینیت شیء بر مبنای مواجهه با جهان است، اما عینیت پیش فرضی برای مواجهه نیست (هایدگر^{۲۱}، ۱۹۸۵: ۱۹۰). از سوی دیگر، پدیدارشناسی با نقد علم‌گرایی و تقلیل‌گرایی سوژه و جهان را نه تنها دو امر مجزا و لاینفک نمی‌داند، بلکه به درهم‌تنیدگی آن‌ها باور راسخ دارد. زیست‌جهان تجلی ایده‌های درونی سوژه نیست و سوژه هم یک لوح سفید نیست که در مواجهه با زیست‌جهان، ویژگی‌ها و مشخص‌های آن در وی تجلی بیابد، بلکه سوژه و زیست‌جهان دارای پیوندی سلبی و تعدیل‌گر متداوم هستند.

در رویکرد پدیدارشناسانه امر اجتماعی نه یک واقعیت عینی و واحد، بلکه یک امر چندلایه و متغیر است؛ به عبارت دیگر، جهان اجتماعی چندلایه است؛ یکی از مهم‌ترین کارهای جامعه‌شناسی پدیدارشناسانه تحلیل دقیق این لایه‌های مختلف است (زهاوی، ۲۰۱۹: ۱۰۸). دانشگاه هم به عنوان یک نهاد مدرن تجربه‌های زمانی خود را دارا است. پدیده‌های جهانی دیجیتال شدن، جهانی شدن و خصوصی شدن به یک جهان دانشگاهی اشاره دارند که به وسیله تولید سریع، مصرف‌گرایی، خصوصی شدن و کارایی بوروکراتیک مشخص می‌شود که تأثیر ترکیبی آن‌ها در حال تغییر دادن هستی دانشگاه‌ها، روابط آن‌ها با دانش و هم‌چنین افراد، تعامل با دیگران و فعالیت‌های آموزشی است (گیبس^{۲۲} و همکاران، ۲۰۱۵: ۵)؛ بنابراین دانشگاه و اعضای هیأت علمی دانشگاه در معنایی و معنا سازی زمان به عنوان یکی از چندین لایه جامعه مورد مطالعه قرار خواهند گرفت. در واقع، دانشگاه برای این افراد فضا و زمانی را فارغ از دغدغه‌های بلاواسطه کنش اجباری در جهان اجتماعی فراهم می‌کند (وب^{۲۳} و همکاران، ۲۰۰۲: ۱۳۴). به یک معنا، دانشگاه به عنوان یک زیست‌جهان فضاها و افق‌هایی برای تجربه سوژه انسانی ارائه می‌کند. در واقع، ما به عنوان هستی‌های آگاه همیشه در زیست‌جهان ساکن هستیم، که از پیش به ما ارائه و به عنوان یک امر واحد تجربه می‌شود (موران^{۲۴}، ۲۰۰۰: ۱۸۲). با پیشرفت علم و پیدایش تکنولوژی‌های ارتباطی و اطلاعاتی تجربه انسان از

جهان به صورت کلی و انسان دانشگاهی از زیست-جهان دانشگاه به صورت خاص تحت تأثیر قرار گرفت؛ به عبارت دیگر، تکنولوژی‌های ارتباطی مفهوم فاصله را هم از لحاظ زمانی و هم از لحاظ مکانی از یک امر عینی به یک امر انتزاعی تبدیل کردند. زیست جهان مملو از تجربه‌های هم‌زمان شد و کنش‌ها و تعاملات شتاب بیشتری یافتند. یکی از مهم‌ترین تغییرات در تجربه‌ی زمان و معناکاوی آن از سوی سوژه‌ی انسانی صورت گرفته است. بر این مبنا خلق معنا و پیکربندی ساختار اجتماعی در نسبت با تجربه‌ی زمان دچار تغییر و تحولات زیادی گردیده است. در ساحت دانشگاه رشته‌های مختلف با توجه به رویکرد علمی خود دارای تجارب پذیرش و مقاومت گوناگونی بوده‌اند. در این فرآیند، اعضای هیأت علمی دانشگاه استعاره و نماد علم در دانشگاه محسوب می‌شوند. فهم و شناخت تجربه‌ی زمانی این سنخ از افراد بازنمایی‌کننده‌ی تجربه‌ی زیست علمی در ایران است. دانشگاه گیلان در حال حاضر (۱۴۰۰) با ۱۰ دانشکده و یک واحد پردیس و دو پژوهشکده (حوضه‌ی آبی دریای خزر و گیلان‌شناسی) با بیش از ۶۰۰ عضو هیأت علمی، بالغ بر ۱۷۲۱۸ هزار دانشجو، ۷۲۷۱ نفر پسر (۴۲٫۲٪) و ۹۹۴۷ دختر (۵۷٫۸٪) و به عنوان بزرگ‌ترین مراکز آموزش عالی در منطقه‌ی شمال کشور ایران مشغول به فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی است.

پرسش پژوهش: پرسش اساسی پژوهش آن است که چگونه اعضای هیأت علمی دانشگاه در بستر زیست علمی زمان را تجربه می‌کنند؟

۲ پیشینه‌ی پژوهش

درباره‌ی زمان، مطالعات زیادی صورت گرفته است از فلسفیدن درباره‌ی زمان تا کارهای پژوهشی در جامعه‌شناسی، انسان‌شناسی، مدیریت، علوم تربیتی، مطالعات فرهنگی و مطالعات رسانه که هرکدام با توجه حوزه‌ی مفهومی خود به مطالعه‌ی آن پرداخته‌اند. با توجه به کنکاش‌هایی که در منابع مختلف داخلی صورت گرفت، موضوع تجربه‌ی زمان در دانشگاه به صورت مستقیم موضوع هیچ مطالعه‌ای در داخل نبوده است. در این راستا می‌توان به پژوهش‌های زیر در حوزه‌ی علوم اجتماعی در زندگی روزمره شهروندان نام برد.

«جمشیدی» (۱۴۰۱) با عنوان «زمان و زیست زنان خانه‌دار: پدیدارشناسی تجربه‌ی زندگی روزمره‌ی زنان خانه‌دار شهر رشت»، پژوهش مشترک «عباداللهی» و همکاران (۱۳۹۷) با عنوان «درک اجتماعی از زمان: مطالعه‌ی مقایسه‌ای بین ارامنه و مسلمانان شیعه»، «ذاکری نصرآبادی» و همکاران در رساله‌ی دکتری (۱۳۹۷) با عنوان «واکاوی نظام معنایی شهروندان اصفهانی از زمان (تحلیل جامعه‌شناختی زمان‌مندی روزمره در

گروه‌های اجتماعی) با استفاده از رویکرد پدیدارشناسانه، پژوهش مشترک «طالبی» و «زوارموسوی» (۱۳۹۱) با عنوان «درک اجتماعی از زمان و عوامل شکل دهنده آن» به مطالعه درک مفهوم زمان برمبنای رویکرد برساخت‌گرایی با استفاده از روش زمینه‌ای، «جهان‌دیده» (۱۳۹۱) در مقاله‌ای با عنوان «زمان، هویت و روایت: چگونگی فهم زمان در روایت‌های تخیلی غرب و ایران». در این میان با توجه به میدان دانشگاه به عنوان حوزه تحقیق تنها یافته‌های «حامد طاهری‌کیا» (۱۳۹۷) به صورت غیرمستقیم نشان می‌دهد که اولویت استاد ایرانی گذراندن زمان در حوزه تخصصی است و او نسبت به ضرورت مصرف آثار فرهنگی و هنری، نه تنها آگاهی ندارد، بلکه در وضعیت بحرانی به سر می‌برد؛ هم‌چنین محقق صرفاً به توصیف مسأله پرداخته و به شکل کلی و ژنریک به سنخ‌شناسی زمان نپرداخته است.

در پژوهش‌های خارجی از قبیل: «نونان»^{۲۵} (۲۰۱۵) «زمان اندیشه، زمان پول و شرایط زمانی آزادی دانشگاهی»، «وستال»^{۲۶} (۲۰۱۵) «شتاب می‌کشد، شتاب به وجد می‌آورد: شتاب محدودکننده و توانابخش در زیست کاری دانشگاهی»، وستال (۲۰۱۳) «زندگی دانشگاهی در مسیر شتاب: تجربه زمان و شتاب در دانشگاه بریتانیایی»، «یلوژیکی»^{۲۷} (۲۰۱۳) «مرز میان کار و زندگی در دانشگاه فراشتاب»، «لیائو»^{۲۸} و همکاران (۲۰۱۳) «تعریف اجتماعی زمان برای دانشجویان دانشگاه»، «منزیس» و «نیوسان»^{۲۹} (۲۰۰۷) «زمانی برای اندیشیدن نیست: زندگی دانشگاهیان در دانشگاه شبکه‌ای جهانی»، «آکر» و «آرمنتی»^{۳۰} (۲۰۰۴) «بی‌خوابی در دانشگاه» مسأله تجربه زمان گویا در اروپا و آمریکا با توجه به این‌که تجربه آغازین با تحولات مدرن هم به لحاظ اقتصادی، صنعتی و تکنولوژیک داشته‌اند برجسته‌تر بوده و خیلی پیش‌تر به موضوع پژوهش‌های علمی تبدیل شده است؛ هم‌چنین هرکدام به مطالعه تجربه زمان در میدان دانشگاه برمبنای تحولات اقتصادی و تکنولوژیک پرداخته‌اند. از لحاظ روشی وجه مشترک پژوهش حاضر و پژوهش‌های ذکر شده رویکرد روش‌شناسانه آن به لحاظ کیفی بودن است. در پژوهش‌های خارجی تحلیل تجربه زمان برمبنای نظریه شتاب جامعه مدرن صورت گرفته است. پژوهش حاضر به تحلیل تجربه زمان در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه پرداخته است؛ البته تحولات جامعه به لحاظ اقتصادی، صنعتی و تکنولوژیک مدنظر است. اگرچه به شتاب جامعه هم پرداخته می‌شود، اما ضروتاً به عنوان رویکرد خاص در نظر گرفته نمی‌شود، بلکه به تجربه زمان از لحاظ پدیدارشناسانه آن چنان‌که زیسته می‌شود، نگریده می‌شود. در پایان این پژوهش، تنها به لحاظ سنخ‌شناسی با کار «اوبلی-هلنا یلوژیکی» و «هانس مانتیلا»^{۳۱} (۲۰۰۳) وجه اشتراک دارد با این تفاوت که میدان آن تجربه اعضای هیأت علمی دانشگاهی در ایران است.

۳. چارچوب مفهومی

مسئلهٔ زمان از همان بدو پیدایش جامعه‌شناسی هم به صورت ضمنی و هم آشکارا به آن پرداخته شده است. مفهوم زمان در میان نظریه‌های جامعه‌شناسی مدرن و پست مدرن به یک دال مرکزی در باب فهم جامعه تبدیل شده است. از نظر «دورکیم» «مقولهٔ زمان برای گروه، زمان مشترک یا به عبارتی زمان اجتماعی است. تقسیم‌بندی آن بر مبنای روز، هفته، ماه، سال و... دارای طبیعت عمل‌گرایانه است و با دوره‌بندی مناسک، جشن‌ها و مراسمات عمومی مطابقت دارد. یک تقویم ریتم‌های امر جمعی را بیان می‌کند و هم‌زمان دارای کارکرد تضمین قاعده‌مندی است (بک^{۳۲}، ۱۹۹۴: ۱۰۱). اهمیت زمان را می‌توان در نزد «وبر»^{۳۳} بیشتر احساس کرد؛ هنگامی که سرمایه‌داری در غرب از زهدگرایی کالوینستی به سمت زهدگرایی سکولار حرکت کرد که در آن فرد و اکتونیت وی در رهایی و رستگاری آیندهٔ وی نقش محوری می‌یابد. پیش‌فرض‌های پیش‌بینی‌پذیری و محاسبه‌پذیری در نیاز به وقت‌شناسی به عنوان یکی از فضیلت‌های ستوده‌شدهٔ اخلاق پروتستانی نمود پیدا کرد (آدام، ۲۰۰۴: ۴۳). از دیگر نظریه‌پردازان مدرنیسم در حوزهٔ جامعه‌شناسی می‌توان به «جرج زیمل»^{۳۴} اشاره کرد. وی فرآیند مدرنیسم را به عنوان تعلیق تعادل میان اصول جهان‌شمول حرکت و ثبات به نفع نخستین و هم‌چنین به عنوان فروپاشی ریتم‌های ثابت به نفع تداوم تغییر درک می‌کند؛ بنابراین پول برای وی بروز نمادین ویژگی حرکت مطلق جهان است (رزا^{۳۵}، ۲۰۱۶: ۱۰).

مفهوم زمان در میان نظریه‌های جامعه‌شناسی مدرن و پست مدرن به یک دال مرکزی در باب فهم جامعه تبدیل شده است. از دیدگاه هارتموت رزا جامعهٔ مدرن می‌تواند به عنوان یک جامعهٔ شتاب به این معنا فهمیده شود که یک پیوند ساختاری و فرهنگی بسیار مشروط هر دو شکل از شتاب، یعنی شتاب تکنولوژیک و افزایش جریان زندگی را به واسطهٔ کمبود مژمن منابع زمانی و هم‌چنین پیوندی مستحکم میان شتاب و رشد را نشان می‌دهد. این امر دلالت بر این دارد که میانگین سرعت رشد که به عنوان افزایش مقدار کلی کالاهای تولید شده، ارتباطات، فواصل تحت پوشش و... تعریف می‌شود از میانگین سرعت شتاب پیشی می‌گیرد (همان: ۶۸)؛ بنابراین تغییر به تدریج سریع‌تر می‌شود و اکنون به عنوان وضعیتی که گذشته را از آینده متمایز می‌کند به شکل فزاینده‌ای متراکم می‌شود (همان: ۴۶۳-۴۶۲). به باور «نووتنی»^{۳۶} فضا و افق تجربهٔ هستی انسانی کنونی در چارچوب اکنون بسط یافته شکل می‌یابد. اکنون بسط یافته که دیگر نمی‌تواند در یک گشودگی خطی آیندهٔ پیوسته ادراک شود؛ بنابراین بایستی ضرورتاً ساختار زمان چرخشی را دوباره ارزیابی و جذب کند. جهت پیکان زمان مسلماً به سمت جلو پیش می‌رود، اکنون از چرخه‌های تکرارشوندهٔ زیادی ساخته می‌شود (نووتنی، ۱۹۹۶: ۵۴).

در حوزه جامعه‌شناسی تکنولوژی، درباره پیامدهای انقلاب تکنولوژیک متأخر به باور «الیوت»^{۳۷} سیستم‌های تکنولوژی دیجیتال به شکل فزاینده‌ای خود را در تجربه‌های زمان آنی پنهان می‌کنند و کار فردگرایانه، ساختن و دوباره ابداع کردن هویت‌های جدید دیجیتال بر مبنای کلیک‌های کامپیوتری آنی جستجو، برش و جاگذاری، پاک کردن، حذف کردن و کنسل کردن ساخته می‌شود (الیوت، ۲۰۱۹: ۳۳). بر اساس دیدگاه «کاستلز»^{۳۸} زمان خطی، غیرقابل بازگشت، قابل اندازه‌گیری، قابل پیش‌بینی در جامعه اطلاعاتی در یک حرکت مهم به شکل اعجاب‌انگیزی تاریخی در حال درهم‌شکستن است؛ اما ما فقط مشاهده‌گر نسبی شدن زمان بر مبنای زمینه‌های اجتماعی یا به صورت متناوب بازگشت به بازگشت‌پذیری زمان نیستیم، اگرچه واقعیت می‌تواند کاملاً در اسطوره‌های چرخشی اسیر شود (کاستلز، ۲۰۱۰: ۴۶۳). برای «گیدنز»^{۳۹} به عنوان یکی از برجسته‌ترین نظریه‌پردازان زمان در جامعه مدرن، زمان در تکرار زندگی روزانه ساخته می‌شود. تمرکز وی بر بازتولید اجتماعی به جای تولید اجتماعی کنش است. به هر حال بازتولید اجتماعی با تکرار اعمال در طول زمان سروکار دارد و این بعد تکراری است که گیدنز به عنوان زمان مندی مفهوم‌پردازی می‌کند که دیگران بر ظهور، زندگی، رشد، تغییر و زوال تأکید دارند. بازتولید در قالب روزمرگی شدن است که برای وی، نه تنها سازنده نظم اجتماعی، بلکه خود زمان هم است (آدام، ۱۹۹۰: ۲۷).

در حوزه نظریه‌پردازان پست‌مدرنیست، به ویژه «بودریار»^{۴۰} از زاویه دیگری به این امر توجه می‌کند، وی بر این باور است تقسیم‌بندی کلی میان زمان کار و زمان فراغت - که به حوزه استعلایی آزادی می‌رود- یک اسطوره است. این تقابل بزرگ، که به شکل فزاینده‌ای در سطح زیسته یک جامعه مصرفی اساسی است؛ با این وجود یک تقابل صوری است. این هماهنگی گسترده زمانی سالانه در یک سال خورشیدی و یک سال اجتماعی، همراه با تعطیلات به عنوان تحول زندگی خصوصی و آغاز بهار به عنوان تحول زندگی جمعی، این افتان و خیزان‌ها تنها یک ریتم فصلی در ظاهر است. این اصلاً یک ریتم نیست (یک پیوستار از لحظات طبیعی یک چرخه)، بلکه یک مکانیسم کارکردی است. این یک فرآیند سیستماتیک است که دو نوع زمان کار و زمان فراغت را از هم جدا می‌کند، بایستی فهمید که به عنوان یک کارکرد این منطق عینی، هنجارها و محدودیت‌هایی که متعلق به زمان کار هستند به زمان فراغت و محتوای آن انتقال می‌یابند (بودریار، ۱۹۹۸: ۱۵۳-۱۵۴).

از منظر پدیدارشناسانه، تجربه‌ها از قبل ساخت‌مند نیستند، به صورت دقیق‌تر آن‌ها نمی‌توانند تکرار شوند. تجربه‌ها در حافظه ناپدید می‌شوند، آن‌ها نمی‌توانند دوباره زیسته شوند. در بهترین حالت می‌توانند بازگو شوند، اما همراه خلاصه‌سازی و اصلاح

دوباره می‌شوند (واگنر، ۱۹۸۳: ۵۵). به گفته «هوسرل»^{۴۱} همه تجربه‌ها، تجربه‌های آگاهانه هستند، این گزاره به شکل اخص با توجه به تجربه‌های نیت‌مند به ما می‌گوید که آن‌ها نه تنها آگاهی از چیزی هستند و به معنای دقیق - نه تنها هنگامی که ابژه‌های یک آگاهی بازاندیشانه هستند - حضور دارند، بلکه هنگامی که موضوع بازاندیشی نیستند از پیش به عنوان یک پیش‌زمینه حضور دارند و بنابراین در اصل و در ابتدا در یک معنای همانندی، برای ادراک هم‌چون اشیاء ملاحظه نشده در زمینه بیرونی چشم‌انداز در دسترس هستند (هوسرل، ۲۰۱۲: ۸)؛ اما هایدگر، هستی را در تشویش و دغدغه آن می‌بیند. دغدغه به عنوان عنصر سازنده هستی دازاین اثبات می‌کند که براساس امکان‌های متفاوت آن با هستی خود به سمت جهان که مواظب آن است و هم‌چنین با هستی معتبر خود به سمت خود وجود دارد (هایدگر، ۲۰۱۰: ۱۱۹). به تعبیر وی مواظب بودن یک ویژگی هستی است که بودن - با نمی‌تواند به عنوان امر خاص وجود داشته باشد، اگرچه این نوع از هستی یک «بودن» در جهت هستی‌های مواجهه شده در جهان است، همان‌گونه که مواظب اشیاء است، هستی که دازاین با آن پیوند داده می‌شود؛ به هر حال یک نوع هستی اشیاء کاربردی در دسترس را دارد که خود دازاین است. این هستی مواظب بودن نیست، بلکه مسأله تشویش است (همان: ۱۱۸). اما پدیدارشناسی در حوزه علوم اجتماعی در برساخت‌گرایی اجتماعی نمود پیدا می‌کند، با این تمایز که به دیالکتیک آگاهی و ساختار در شکل‌گیری دانش بشری باور دارد. از دیدگاه برگر و لاکمن به عنوان نظریه پردازان این رویکرد، کنش‌های عادی و روزمره به عنوان کنش‌های تیپیک در تقابل با هم نهادینه می‌شوند و در نهایت به نسل‌های بعد منتقل می‌شوند؛ بنابراین ویژگی‌های منتسب به آن‌ها، به شیوه خاصی انتقال داده می‌شوند؛ یعنی جهان خودساخته، بیناذهنی برساخت شده توسط کنشگران اکنون به عنوان یک جهان پیشینی و عینی درک می‌شود. این جهان به عنوان یک امر بیرونی شده و هم‌چنین خارج از سوژه تجربه می‌شود، زیرا از لحاظ زمانی فراتر از سوژه می‌رود (بک، ۱۹۹۴: ۱۰۶)؛ «شوتس»^{۴۲} این جهان بیناذهنی را «زمینه معنایی» می‌نامد. در واقع، نشانه‌ها محصولات یا ابژه‌های کنشی هستند که براساس طرح‌واره‌های تفسیری، تفسیر نمی‌شوند که برای آن‌ها به عنوان ابژه‌های جهان بیرونی کفایت (لازم) را دارند، بلکه براساس طرح‌واره‌هایی تفسیر می‌شوند که برای آن‌ها کفایت (لازم) را ندارند و به سایر ابژه‌ها تعلق دارند. به علاوه باید این امر بیان شود که ارتباط میان نشانه و طرح‌واره ناکافی مسئول برای آن، بر تجربه گذشته تفسیرکننده وابسته است. کاربردپذیری خود طرح‌واره آن‌چه که بر نشانه دلالت دارد، یک طرح‌واره تفسیری مبتنی بر تجربه است. یک سیستم نشانه یک زمینه معنایی است که یک پیکربندی ساخته شده توسط طرح‌واره‌های تفسیری است، استفاده‌کننده نشانه یا تفسیرکننده

نشانه، آن را در درون یک زمینه معنایی قرار می‌دهد (شوتز، ۱۹۷۲: ۱۲۰). بر این اساس باتوجه به این‌که سازمان‌دهی اجتماعی برآیند تاریخی فعالیت انسانی است، کلیت جهان اجتماعی برساخت‌شده تغییر می‌کند و تغییر از طریق کنش‌های عینی هستی‌های انسانی به وجود می‌آید (برگر و لاکمن، ۱۹۹۱: ۱۳۴).

از دیدگاه پدیدارشناسی هرمنوتیکی موضوع مطالعه ذهنیت نیست، بلکه مطالعه معنای در جهان بودن و چیستی هستی است. دلالت‌های این نوع مطالعه این است که «اپوخه»^{۴۴} ممکن است در واقع ما را در ارتباط مستقیم با تجربه ذهنی ناب قرار ندهد. بنابراین «ریکور»^{۴۳}، «اپوخه» را به عنوان یک جهت‌دهی دوباره بازاندیشانه و متمرکز کردن رویکرد ما می‌فهمید (گرت لارسن، ۲۰۲۲: ۸۳). بر این مبنا مبانی مفهومی پژوهش حاضر ترکیبی از رویکردهای جامعه‌شناسان به شکل بازاندیشانه نسبت به تحول جامعه و به تبع آن شیوه‌های تجربه زمان و رویکرد پدیدارشناسانه، یعنی چگونگی و نحوه تجربه کردن جهان پیرامون است.

۴. روش‌شناسی

در پژوهش حاضر از رویکرد پدیدارشناسانه تفسیری استفاده شده است. روش تحلیل نیز روش «فان-مانن»^{۴۵} است. از دیدگاه فان‌مانن پرسش از این‌که حجم نمونه مصاحبه‌شوندگان، مشارکت‌کنندگان و سوژه‌ها چه قدر بایستی باشد، یا چگونه یک نمونه بایستی ساخته شود و در قالب‌های جنسیت، قومیت یا دیگر ملاحظات گزینشی تقارن داشته باشد، بی‌معنا است (فان-مانن، ۲۰۱۴: ۵۳). اما با توجه به این‌که پژوهش حاضر در حوزه علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی است، از ترکیب روش نمونه‌گیری هدفمند^{۴۶} و گلوله برفی^{۴۷} با حداکثر تنوع استفاده شد. در نمونه‌گیری تنوع حداکثری تکنیک نمونه‌گیری بایستی بیشترین امکان برای خوانندگان برای ارتباط دادن به آن‌چه که آن‌ها می‌خواهند فراهم کند (سیدمن، ۲۰۰۶: ۵۲)؛ بنابراین جامعه آماری خود را به صورت هدفمند بر مبنای متغیرهایی از جمله: دانشکده، گروه، رتبه علمی، سابقه هیأت علمی و جنسیت انتخاب شد تا تنوع حداکثری ایجاد شود. بر این مبنا انتخاب جامعه آماری ما پس از دست یافتن به معانی مشابه و اشباع نظری پس از ۲۵ مصاحبه با مجموع ۱۷ ساعت و ۴۳ دقیقه خاتمه یافت. رشته‌های مشارکت‌کنندگان شامل: جامعه‌شناسی، علوم سیاسی، مکانیک بیوسیستم، روان‌شناسی، معماری، ریاضی، مهندسی شیمی، مدیریت، زبان و ادبیات فارسی، فیزیولوژی ورزشی، پژوهش هنر، شهرسازی، بیوشیمی، زبان‌شناسی، فقه و اصول، علوم تربیتی، زبان و ادبیات عرب، جغرافیا، برق الکترونیک، ادبیات تطبیقی و علوم ورزشی بوده است. منظور از

اساتید دانشگاه در این پژوهش به معنای اعم آن، شامل اعضای هیأت علمی شاغل در دانشگاه گیلان اعم از قراردادی، پیمانی و رسمی در دانشکده‌های علوم پایه، فنی، علوم کشاورزی، علوم انسانی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشکده منابع طبیعی، معماری و هنر و دو پژوهشکده حوضه دریای کاسپین و گیلان‌شناسی است. تکنیک انجام مصاحبه هم مصاحبه نیمه ساختار یافته است. از طریق ارسال ایمیل و تماس تلفنی با اعضای هیأت علمی زمان و مکان مصاحبه براساس میل و ذائقه آن‌ها هماهنگ شد تا بتوانند تا حد امکان در محیط و زمان مورد نظر خود به بیان تجربیات خود بپردازند و داده‌های قابل اعتمادی به دست آورد. در نهایت در ارزیابی رویکرد کیفی، به ویژه پدیدارشناسی اعتبارپذیری^{۴۸} بیش از پایایی مهم است. در خصوص اعتبار از روش‌های مختلفی نظیر تماس طولانی با محیط پژوهش، بهره‌گیری از نظریه‌ها و تحقیقات مختلف، کنترل داده‌ها از سوی مصاحبه‌شوندگان و تحقیقات مشابه استفاده شد. در مورد پایایی (قابلیت اطمینان^{۴۹}) نیز متن مصاحبه پس از پیاده‌شدن مقوله‌بندی شد، در این باره اقدامات مختلفی از قبیل: یادداشت برداری، پیاده‌کردن مصاحبه‌های ضبط‌شده بر نوار، تدوین برگه راهنمای مصاحبه، تهیه فهرست مصاحبه‌شوندگان، مقوله‌های استنتاج‌شده از داده‌ها و از اعضای هیأت علمی و پژوهشگران در ساخت مقوله‌ها استفاده شد.

۵. یافته‌های پژوهش

در این پژوهش ۱۸ نفر مرد و ۷ نفر زن، ۱۰ نفر استادیار، ۱۳ نفر دانشیار و ۲ نفر استاد از ۷ دانشکده و پژوهشگاه گیلان‌شناسی و ۲۰ گروه آموزشی حضور داشتند. از لحاظ ترکیب سنی ۵ نفر زیر ۴۵ سال، ۱۳ نفر ۴۶ تا ۵۵ سال و ۵ نفر بالای ۵۵ سال هستند. ۷ نفر اعضای هیأت علمی دارای پست‌های اجرایی مختلف هستند. پس از مضمون‌سازی از طریق خوانش تفصیلی در خوانش کل‌گرایانه در دو مقوله فرعی زمان ساختاری شامل زمان‌های آموزشی، پژوهشی و سازمانی، و زمان غیرساختاری شامل زمان‌های کیفی، فشرده، شتاب و مطالعه مقوله‌بندی شد. در ارتباط با کدها تا جایی که امکان پذیر بود تلاش گردید که کدهای با مضامین مشابه در قالب یک کد خلاصه شوند تا بتوان از آشفتگی حاصل از ازدیاد کدها جلوگیری کرد.

۵-۱. سنخ‌شناسی زمان

۵-۱-۱. زمان ساختاری

الف) زمان سازمانی: دانشگاه به عنوان یک نهاد مدرن و به عنوان یک زیست جهان

جدول ۱: مشخصات مصاحبه‌شوندگان (نگارندگان، ۱۴۰۰).

Tab. 1: Details of Participants (Authors, 2022).

شماره مصاحبه‌شوندگان	رتبه دانشگاهی	سابقه کار	دانشکده	مکان مصاحبه	زمان مصاحبه
۱	دانشیار	۱۰	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۲۵:۰۰
۲	دانشیار	۱۷	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۴۹:۱۱
۳	استادیار	۷	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۳۶:۱۶
۴	دانشیار	۲۲	کشاورزی	اتاق استاد	۴۶:۵۵
۵	استادیار	۸	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۳۰:۳۴
۶	دانشیار	۱۶	هنر و معماری	اتاق استاد	۴۵:۰۰
۷	دانشیار	۱۱	علوم ریاضی	اتاق استاد	۲۹:۱۸
۸	استاد	۲۸	فنی و مهندسی	اتاق استاد	۵۵:۴۷
۹	دانشیار	۳۰	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۵۵:۰۷
۱۰	استادیار	۴	تربیت بدنی و علوم ورزشی	اتاق استاد	۴۱:۴۲
۱۱	دانشیار	۱۰	هنر و معماری	اتاق استاد	۳۱
۱۲	دانشیار	۱۳	هنر و معماری	اتاق استاد	۴۷:۵۲
۱۳	دانشیار	۳۰	علوم پایه	اتاق استاد	۲۵:۱۷
۱۴	استادیار	۷	پژوهشکده گیلان‌شناسی	اتاق استاد	۳۹:۰۷
۱۵	استادیار	۷	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۳۷:۴۳
۱۶	دانشیار	۲۶	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۲۶:۰۷
۱۷	استادیار	۲۲	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۴۶:۲۸
۱۸	استادیار	۲۶	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۴۸:۰۶
۱۹	دانشیار	۱۱	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۳۴:۱۴
۲۰	دانشیار	۱۲	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۵۷:۲۲
۲۱	دانشیار	۱۳	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۴۸:۳۰
۲۲	استادیار	۵	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۲۴:۳۴
۲۳	استادیار	۲۶	فنی و مهندسی	اتاق استاد	۶۱:۰۵
۲۴	استادیار	۱۱	ادبیات و علوم انسانی	اتاق استاد	۵۸:۳۳
۲۵	استاد	۳۲	تربیت بدنی و علوم ورزشی	اتاق استاد	۵۲:۱۰

دارای ریتم و آهنگ زمانی خاص خود در نسبت به نوع فعالیت‌ها و اهداف آن است. این چارچوب زمانی نحوه جدول‌بندی زمانی افراد فعال در سازمان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در پژوهش حاضر با توجه به پاسخ‌های مشارکت‌کنندگان زمان اداری آن بخش از زمان است که استاد دانشگاه کارهای موردنیاز دانشگاه بر مبنای ریتم و چارچوب زمانی آن در یک دامنه زمانی انجام می‌دهد. از طرف دیگر تخصیص این نوع زمان در حوزه سوژگی فرد قرار ندارد؛ وی تنها می‌تواند با توجه به انتظارات و نیازهای سازمان بخشی از این

جدول ۲: کدها و مقولات زیست دانشگاهی اساتید (نگارندگان، ۱۴۰۰).

Tab. 2: Codes and Categories of Faculty Members' Academic Life (Authors, 2022).

مقولات فرعی	کدها
زمان ساختاری	برنامه ثابت کلاس‌ها، شرکت در جلسات گروه، عدم انعطاف زمانی صبح‌ها در دانشگاه، انجام کارهای دانشگاهی، حضور مداوم در دانشگاه، مراجعه به دانشگاه برای انجام دادن کارهای دانشجویان، ساعت‌های موظف در دانشگاه، حضور بیشتر در دانشگاه در اوایل استخدام، محیط دانشگاه به‌عنوان زمان کارهای دانشگاهی، دانشگاه به‌عنوان فضای عمل، تبدیل وضعیت، ارتقاء و ترفیع، حجم کارهای دانشگاهی، پست مشاوره‌ای، پست اجرایی، مسئولیت‌های اداری، آئین‌نامه‌های اجرایی، درگیری پیوسته با حرفه شغلی، زمان دانشگاهی به‌عنوان زمان اداری، زمان دانشگاهی به‌عنوان زمان مکانیکی، زمان دانشگاهی به‌مثابه زمان اجتماعی، ساختار مناسبی دانشگاه، پیوستار زمانی انجام کارها، مطالعه با توجه به نیازهای دانشگاه، خواندن مقاله با توجه به ساختار دانشگاه.
زمان کیفی	ذهنیت آرمانی از دانشگاه، تفریح با خانواده پس از مطالعه، برنامه‌ریزی زمانی، اختصاص زمان ثابت به مطالعه، تلاش برای مهار زمان با فاصله گرفتن از خانواده، اختصاص آخر هفته‌ها به خانواده، اختصاص تعطیلات رسمی به خانواده، کار نکردن در روزهای جمعه، عدم پاسخ‌گویی به دانشجویان در آخر هفته، تماس با دانشجویان در بعد از ظهرها، اختصاص روز جمعه به ورزش، استفاده از تکنولوژی برای تعادل میان برنامه‌های کاری و خانوادگی، تلاش برای به ثبات رساندن پروژه، نامشخص بودن زمان مطالعه و تحقیق، زمان خاص نداشتن برای انجام کارها، وجود نداشتن برنامه از پیش تعیین شده، نداشتن زمان ثابت، مطالعه در هر زمان ممکن، کتاب خواندن در زمان‌های خارج از کلاس، مطالعه در هر زمان و مکان ممکن، سپری کردن زمان بر بنای پروژه‌ها، برنامه مطالعاتی سیال، عدم وجود زمان اختصاصی، نداشتن نظم زمانی، برنامه‌ریزی بر مبنای کارها، استفاده از زمان‌های اضافی برای مطالعه، عدم وجود زمان قطعی برای انجام کارها، نداشتن انگیزه برای شرکت در سمینارها، بی‌معنا دانستن سمینارها، تمرکز نداشتن برای شرکت در همایش‌ها، شرکت در همایش‌ها در صورت داشتن انگیزه، احساس بهبودی در دانشگاه، دچار بحران هویت شدن، زمان دانشگاهی به‌مثابه زمان اخلاقی، زمان دانشگاهی به‌مثابه زمان تشویش، زمان دانشگاهی به‌عنوان زمان زندگی، زمان دانشگاهی به‌عنوان زمان لذت، اصالت داشتن اکنون، امنیت نسبی در زمان اکنون، اکنون یعنی وضعیت جاری، اکنون یعنی تجارب گذشته، گذشته یعنی رخدادهای گذشته، گذشته به‌مثابه تجربه، داشتن امنیت وجودی در گذشته، احساس نوستالژی نسبت به گذشته، اصالت داشتن گذشته، آینده به‌مثابه امید و برنامه، مطالعه نکردن به‌دلیل بی‌انگیزگی، سیستماتیک نبودن مطالعه، عدم احساس نیاز به مطالعه، هدفمند نبودن مطالعه، استفاده از کتاب برای درک بنیادی، جنبه احساسی داشتن کتاب، استفاده از کتاب به‌دلیل عمق آن، استفاده از کتاب به‌دلیل دغدغه‌ی علمی داشتن.
زمان پژوهشی	پژوهش تخصصی، ادغام طرح‌های پژوهشی در قالب دانشگاه، نوشتن پروپوزال برای پروژه، پژوهش در قالب کارهای آزمایشگاهی، تحقیق در قالب دانشگاه، اختصاص زمان بیشتر به پژوهش، پایان‌نامه‌ها و پروپوزال‌های دانشجویی، طرح‌های پژوهشی، اختصاص زمان بیشتر به پژوهش با بالا رفتن رتبه علمی، پژوهش برای کسب درآمد، پژوهش در قالب رساله‌های دانشجویی، زمان دانشگاهی به‌عنوان زمان پژوهش، مطالعه کتاب به‌عنوان پیشینه تحقیق، مطالعه در جهت پژوهش‌های دانشجویان.

زمان آموزشی	موظف بودن به تدریس، رفع اشکال برای دانشجویان، کلاس‌های زیاد، مراجعه به دانشگاه برای تدریس، تدریس به‌عنوان بخشی از کار، زمان دانشگاهی به‌عنوان زمان آموزش، مطالعه در راستای آموزش.
زمان شتاب	انجام کارهای دانشگاهی در خانه، بررسی پایان‌نامه‌های دانشجویی در خانه، نوشتن مقالات در خانه، بررسی کارهای دانشجویان پس از کارهای شخصی در خانه، بررسی کارهای دانشجویی در روز تعطیل، نوشتن مقاله در روز تعطیل، کارهای پژوهش در روز تعطیل، تنظیم مقاله یا کتاب در خانه، پاسخ دادن به دانشجویان در خانه، انجام کارهای عقب‌افتاده در خانه، اختصاص زمان خانه به کارهای دانشگاهی، ناتوانی در مدیریت زمان، پژوهش به مثابه دانش روز، پژوهش به مثابه گسترش دانش، غیرممکن شدن زیست علمی در صورت نبود تکنولوژی، عقب ماندن از دانش روز در صورت نبود تکنولوژی، فاصله گرفتن از دانش روز در صورت نبودن تکنولوژی، تکنولوژی به‌عنوان ابزار کمک آموزشی، تکنولوژی عامل ارتباط، تسهیل پژوهش با استفاده از تکنولوژی، دسترسی آسان و سریع به اطلاعات با استفاده از تکنولوژی، تکنولوژی عامل عدالت اطلاعاتی، عدم امکان زندگی برای نسل جدید در صورت نبودن تکنولوژی، تکنولوژی به‌عنوان ضرورت زیست علمی، تبدیل شدن تکنولوژی به یک عادت، ارزشمند بودن زمان، تناقض زمان در زیست علمی، شتاب زمان، میل به کنترل زمان، استرس داشتن زمان، ضرورت استفاده بهینه از زمان اکنون، دشوار بودن اکنون، فنا بودن اکنون، عدم وجود لحظه اکنون، مبهم بودن آینده، آینده به‌عنوان یک امر سیال، وحشتناک بودن آینده، نبود امنیت فردی در آینده، عدم مطالعه به‌دلیل فاصله از علم روز، دانش روز نبودن کتاب، مطالعه نکردن به‌دلیل وفور منابع، مطالعه برای کسب دانش روز، خواندن مقاله به‌دلیل دانش روز بودن، ایده‌های جدید در مقاله، خواند بخش پیشنهادت مقاله، خواندن چکیده مقالات، دست یافتن به درک آنی از طریق مقاله، ترجیح خواند مقاله به دلیل شتاب علمی، خواندن بخش نتایج مقالات، رفع نیاز فوری از طریق مطالب اینترنتی، استفاده آسان و سریع از نوشتار الکترونیکی، ساختارمند بودن نوشتار الکترونیکی، تبدیل شدن نوشتار الکترونیکی به یک ضرورت، تبدیل شدن نوشتار الکترونیکی به عادت، استفاده نسل جدید از نوشتار الکترونیکی، استفاده نسل قدیم از کاغذ.
زمان فشرده	نیاز داشتن به زمان، فشار زمان به‌عنوان مادر و همسر، احساس منفعل بودن، کافی نبودن زمان، نداشتن فرصت لازم، آرزوی چند ساعت خواب، کثرت مراجعات، داشتن کارهای روزانه زیاد، احساس تأخیر در انجام کارها، احساس کمبود زمان، انتظارات زیاد از استاد دانشگاه، عجین شدن گفتمان علمی با زندگی، واگذار شدن همه کارها به استاد دانشگاه، مطالعه نکردن به‌دلیل فشار زمان، مطالعه کتاب در تعطیلات، مطالعه کتاب در دوران کرونا، فرصت اندک برای خواندن کتاب، خواندن مقاله در طول روز کاری، ناقص خواندن مقاله، مطالعه نکردن به‌دلیل مشغله زیاد.
زمان مطالعه	مطالعه شبانه، مطالعه برای درس‌های دوره دکتری، مطالعه برای علایق شخصی، مطالعه درسی، مطالعه اندک غیر درسی، مطالعه اجباری، مطالعه برای پروژه‌های بیرونی، مطالعه در راستای نیازهای دانشجویان، مطالعه برای درس‌های نظری، عدم امکان مطالعه در محیط دانشگاه، مطالعه در خانه، مطالعه در خارج از زمان اداری، مطالعه به‌عنوان بخشی از کار، کتاب‌خوان بودن، مطالعه ثابت روزانه، مطالعه به‌عنوان فراغت، مطالعه به‌عنوان کار، مطالعه برای تحقیق، دانشگاه مانع مطالعه متنوع، مطالعه در جهت خواست دانشگاه،

فعالیت‌ها را با تقدم و تأخر در این دامنه زمانی انجام دهد. بخشی از آن فعالیت‌های اداری است که فرد بایستی برای به حرکت درآوردن نظم زمانی سازمان آن‌ها را انجام دهد. یکی از مشارکت‌کنندگان این نوع زمان را گونه ذیل بیان می‌کند.

- مشارکت‌کننده ۱۲ (دانشیار دانشکده هنر و معماری): بایستی یک سری برنامه‌ها الزاماً باشیم؛ یعنی در برنامه‌های ثابت است؛ مثلاً کلاس‌ها، جلسات گروه یا مثلاً جلساتی که عصر مثلاً درمورد طرح‌های پژوهشی با بچه‌ها برگزار می‌کنیم، هیچ درواقع جای ثابت برنامه‌ها را داریم یا مثلاً شنبه‌ها ساعت ۸ تا ۱۰ صبح هر هفته با مرکز ... جلسه داریم این ثابت است، ۸ تا ۱۰ برنامه نمی‌گذاریم یا دوشنبه‌ها ۴ تا ۶ با درواقع ... جلسه داریم این‌ها ثابت هستند... صبح‌ها معمولاً انعطاف لازم را ندارد، دانشگاه هستیم و کارها را انجام می‌دهیم؛ مثلاً هفته‌ای یک روز می‌توانیم دانشگاه نباشیم خانه باشیم.

وجه دیگر این چارچوب زمانی در نسبت با مسئولیت در قبال دانشجویان است که در قالب رسیدگی به کارهای دانشجویی است. ازسوی دیگر زمان ساختاری تحت تأثیر فضای دانشگاه است. در نسبت با فضای دانشگاه، ساختار دانشگاه در شکل‌گیری این نوع زمان تأثیرگذار است. ساختار دانشگاه با توجه به پاسخ‌های مشارکت‌کنندگان را می‌توان به عنوان قوانین و انتظارات دانشگاه تعریف کرد. این ساختار نوع چارچوب‌بندی زمان فرد را حتی در خارج از محیط دانشگاه تحت تأثیر قرار می‌دهد، این‌که فرد در هر حالتی بایستی فعالیت‌های خود را در نسبت با این قوانین به انتظارات تنظیم کند، ازجمله این‌که:

- مشارکت‌کننده ۶ (دانشیار هنر و معماری): یکی دیگر از تکالیف اساتید غیر از بحث آموزشی و درس دادن و این‌ها، خودش آموختن و کارهای پژوهشی و خروجی‌های پژوهشی چه در کنار دانشگاه چه به صورت اختصاصی برای خود وی است که بتوانند به بحث‌هایی همانند ارتقا، ترفیح، تبدیل وضعیت این‌ها قسمت عمده‌اش در کنار مؤلفه‌هایی مثلاً حالا بحث‌های کلاس‌های فرهنگی، بعد بحث آموزش و بحث پژوهش است که مقاله کار بکنند به اصطلاح کارهای پژوهشی در راستای رشته تخصصی باشد. در پایان، زمان سازمانی را می‌توان حتی در هدف مطالعه و منابع مطالعه یافت و بر این اساس مطالعه برخاسته از یک نیاز و دغدغه وجودی نیست، بلکه هدف آن برآورده کردن خواسته‌های سیستم است. استاد دانشگاه به عنوان سوژه و هستی انسانی نه در مفهوم نیت‌مندی هوسرلی و نه در مفهوم تشویش‌هایدگری در جهان بودن قرار نمی‌گیرد تا بتواند بر مبنای تجربه زمانی درونی به مطالعه بپردازد، بلکه در جهت خواسته‌ها و نیازهای سیستم مطالعه می‌کند.

ب) زمان آموزشی: با توجه به پاسخ‌های مشارکت‌کنندگان بخش زیادی از زمان آن‌ها صرف آموزش می‌شود. این نوع زمان تحت استیلای خود فرد نیست که بتواند آن را کم و یا زیاد بکند، بلکه تنها می‌تواند در قالب دانشگاه آن را مدیریت کند؛ اما نکته‌ای که وجود دارد، ساعت‌های بسیار زیاد آموزش است که اساتید بایستی زمان خود را به آن اختصاص بدهند. نکته مهم در زمان آموزشی ساختارمند بودن آن است و این زمان باید در ساعت‌های مشخصی جدول‌بندی شود. نکته حائز اهمیت دیگر این است که اساتید برای آموزش اغلب از کتاب و نه مقاله استفاده می‌کنند. این خود بدین معناست که در بحث‌های آموزشی احساس شتاب کمتری وجود دارد در نسبت با مباحث پژوهشی که اغلب از مقاله به دلایلی هم‌چون درک آنی و جزئی‌نگری استفاده می‌کنند؛ به عبارتی زمان آموزش کندتر از زمان پژوهش است؛ مصداق آن در این گزاره مشهودتر شده است که:

- **مشارکت‌کننده ۱۸ (استادیار دانشکده ادبیات و علوم انسانی):** برای راحتی کار خودشان و راحتی دانشجو، معمولاً منبع خاصی را معرفی می‌کنند؛ منبعی که مثلاً، کتابی که معرفی کرده‌ام برای ۱۰ سال پیش است، مگر ممکن است در این ۱۰ سال در این حوزه حرف تازه‌ای گفته نشده باشد و کسی به من ایراد نمی‌گیرد که منبع شما برای ۲۰ سال پیش است. هستند اعضای هیأت علمی که جزوه می‌دهند به دانشجویان، برای ۳۰ سال پیش است مشکلی پیش نمی‌آید.

در نهایت معنای زمان آموزش به عنوان معنای زمان دانشگاهی هم نشان از برجسته بودن زمان آموزشی در نزد اساتید دارد هم‌چون این گزاره:

- **مشارکت‌کننده ۲۰ (دانشیار دانشکده ادبیات و علوم انسانی):** یک بخش از زمان در دانشگاه در بخش آموزش است.

ج) زمان پژوهشی: زمان پژوهش به معنای زمان‌هایی از استاد دانشگاه به پژوهش اختصاص می‌دهد. این نوع زمان یکی از زمان‌های غالب سپری شده در زیست دانشگاهی است. این نوع زمان به اشکال مختلف سپری می‌شود. بخشی از آن به کارهای پژوهشی در قالب رساله‌های دانشجویی صرف می‌شود. در واقع این شکل از زمان به نوعی یک زمان عینی است که در کنترل فرد نیست، بلکه بایستی بر مبنای تقویم دانشگاهی اختصاص داده شود. این بخش از زمان پژوهشی می‌تواند در قالب زمان دانشجویی هم تعریف شود. گزاره‌هایی هم‌چون:

- **مشارکت‌کننده ۵ (استادیار دانشکده ادبیات و علوم انسانی):** بعد از ساعت موظف به خانه می‌روم معمولاً اولویت من این است که چون خانم هستم دختر مدرسه‌ای دارم و تکالیف ایشان بایستی انجام بشود، بررسی بشود، امور خانه انجام

بشود و بعد از آن اگر اضافه وقتی که اعضای دیگر خانواده با من کاری ندارد کارهای مقاله و تحقیق را انجام می‌دهم یا مثلاً اگر کلاس نداشتم و فاصله‌ای بین کلاس و جلسه من وجود دارد کار پژوهشی انجام‌دهم معمولاً زمانی که من هیأت علمی شدم و مادر شدم، پژوهش‌های من دیگر جنبه فردی پیدا نمی‌کند در قالب پایان‌نامه‌های دانشجویی انجام می‌شود.

بخشی از آن هم پژوهش در راستای تخصص دانشگاهی است؛ البته این بخش با توجه به رشته‌های و تفکیک میان رشته‌های فنی و علوم انسانی خود به دو نوع تقسیم می‌شود. در رشته‌های علوم انسانی با توجه به کارهای میدانی و نظریه، معمولاً دارای دامنه‌ی زمانی طولانی‌تری است، اما در رشته‌های فنی و مهندسی با توجه به این‌که پژوهش بیشتر در آزمایشگاه انجام می‌شود دامنه‌ی زمانی کوتاه‌تر اما با فراوانی بیشتری را شامل می‌شود. نکته‌ی مهم این است که این زمان، نه یک زمان کیفی، بلکه یک زمان ساختاری است. به هر حال، اختصاص این نوع زمان بر اساس نیازهای جامعه و دانشگاه انجام می‌شود. فردی که در جایگاه استاد دانشگاه قرار دارد با توجه به انتظارات بیرونی و شغلی به ناچار و شاید هم برخلاف میل خود ملزم است بخشی از زمان خود را به پژوهش اختصاص بدهد؛ به همین دلیل، این نوع زمان در کنترل فرد نیست.

۵-۱-۲. زمان غیرساختاری

الف) زمان شتاب: با توجه به حجم کار و انتظارات بیرونی، دغدغه‌ی اعضای هیأت علمی انجام دادن این حجم از کار در زمان محدودی است که در اختیار وی است. در واقع اعضای هیأت علمی تلاش می‌کنند تا از زمان استفاده بهینه کنند. این نوع جدول‌بندی زمانی نه تنها انجام کارهای اداری در دامنه‌ی زمان اداری است، بلکه انتقال کار به خانه را نیز شامل می‌شود؛ به عبارت دیگر، مکان اساتید تحت استیلای زمان اندک و حجم کار زیاد آن‌ها قرار می‌گیرد و مکان معنای وجودی خود را از دست می‌دهد. مکان به عنوان فضاهای مجزا با معنای گوناگون نیست؛ بلکه تحت تأثیر تسریع در انجام کارها به عنوان زمان معنا می‌شود. این شتاب چنان است که وی باید شتابان کارهایش را انجام بدهد تا بتواند با زمان حرکت کند. زمان دانشگاهی به معنای شتاب زمان مستقیماً هم بیان می‌شود، یعنی زمانی که فرد با سرعت هرچه بیشتر بایستی کارهای خود را در دانشگاه انجام دهد تا بتواند هماهنگ با تحولات علمی حرکت کند. این زمان البته بیشتر خود را در نسبت با شتاب علمی نشان می‌دهد. نکته‌ی مهم درباره‌ی شتاب زمان در زیست علمی استفاده از نوشتار کامپیوتری یا الکترونیکی است. نوشتاری که به تعبیر اساتید با توجه به این‌که خیلی آسان و ویرایش و جابه‌جا می‌شود، سرعت نوشتن فرد را افزایش می‌دهد.

از طرف دیگر، با توجه به گسترش تکنولوژی‌های اطلاعاتی و ارتباطی این نوع نوشتار را سریع می‌توان استفاده کرد؛ به عبارتی، نوشتار الکترونیکی با جابه‌جایی‌های سریع در عصر اطلاعات پیوند نزدیک دارد؛ مثلاً:

- مشارکت‌کننده ۴ (دانشیار دانشکده کشاورزی): چون برای من جا افتاده است که روی کامپیوتر بنویسم خیلی جاهای دیگر می‌توان استفاده بکنم اگر روی کاغذ بنویسم آن وقت نمی‌توانم، فقط روی همین کاغذ است جملات و عباراتی که ترواشات ذهنی من است نمی‌توان جای دیگر استفاده کنم، ولی وقتی یک فایل دارم اطلاعاتی که آنجا نوشته‌ام، مثلاً من یک پروپوزال می‌نویسم روی کاغذ بنویسم می‌توان این جا بنویسم وقتی پروپوزال روی کاغذ نوشته‌ام همین جا است اگر یک پروپوزال دیگر می‌خواهم بنویسم در جای دیگری که جملاتی از این احتیاج داشته باشم باید این را دوباره تایپ کنم، اما وقتی این جا تایپ می‌کنم برای همیشه برای من وجود دارد که هر دفعه دیگر، هرچند دفعه بخواهم می‌توانم از آن استفاده بکنم.

(ب) زمان کیفی: این نوع زمان را می‌توان بیشتر در نوع واکنش‌های زمانی اعضای هیأت علمی در نسبت با ساختار زمانی غالب در دانشگاه استنباط کرد. معنای این نوع زمان را می‌توان به نوعی مقاومت و تلاش برای تسلیم نشدن یافت. این چارچوب زمانی به حس درونی فرد در تجربه مواجهه با دانشگاه اشاره دارد؛ بنابراین، وی تلاش می‌کند خود را به نوعی با جهان درک کند و به نوعی به بازاندیشی به تجربه خود در ساحت دانشگاه در مواجهه با رخدادها می‌پردازد. یکی از ابعاد این زمان ذهنیت آرمانی افراد است. زمان کیفی در انتساب معانی وجودی هم چون احساس بیهودگی و بحران هویت در معنای زمان دانشگاهی را می‌توان آشکارا یافت. این که فرد در چارچوب زمان دانشگاهی نتوانسته است آن چنان زمان خود را جدول بندی کند و بر آن غلبه داشته باشد که بتواند به اهداف خود برسد. زمان کیفی در این حالت در معنای بخشی از جامعه بودن به معنای وجودی آن تجلی می‌یابد. هنگامی که فرد به بازاندیشی درباره تجربه‌های خود می‌پردازد، متوجه می‌شود که آن چنان نتوانسته بر ریتم زمانی استیلا داشته باشد که بتواند در جهان بودن خود را با توجه به دغدغه‌های خود اثبات کند؛ این مسأله در گزاره زیر وجود دارد.

- مشارکت‌کننده ۸ (استاد دانشکده فنی و مهندسی): به نقطه‌ای رسیدم متوجه شدم هیچی نمی‌دانم دانش من در مقابل دانش بشری بسیار بسیار ناچیز است و من فرصت لازم را واقعاً ندارم که بخشی از این داستان را انجام بدهم. کلمه تشویش زمانی شاید کلمه درستی باشد به یک نوعی به خود آدم بستگی دارد. من این‌گونه هستم. آرامش را از تو می‌گیرد خواب را از شما می‌گیرد خواب نخواستی داشت شب‌ها، درحالی‌که

خیلی کار کرده‌اید خیلی زحمت کشیدید خیلی دانشجوی تربیت کرده‌اید خیلی از آن کارها را پیش برده‌اید، وقتی که متوجه می‌شوید که خروجی این همه زحمت در اطراف شما مشکلی حل نشده است و نتوانستید مسأله‌ای از جامعه حل بکنید، عملاً دچار بحران هویت می‌شوید.

به هر حال زمان کیفی حتی در معانی سه مفهوم گذشته، اکنون و آینده هم آشکارا وجود دارد. هنگامی که مشارکت‌کنندگان گذشته را به رخدادهای گذشته، امنیت وجودی و نوستالژی معنا می‌کنند؛ در واقع، یک نوع بودن در جهان را در درون خود احساس می‌کند. گویا که وی نسبتی با جهان دارد و خود را نه یک سوژه منفعل، بلکه یک سوژه بینش‌مند معنا می‌کند. به تعبیری گویا که گذشته در دامنه تجربیات وی بوده است.

ج) زمان فشرده: اساتید با توجه به حجم کار و انتظارات سازمانی که از آن‌ها وجود دارد همیشه سعی می‌کنند زمان خود را به‌گونه‌ای جدول‌بندی کنند که بتوانند همه کارهای خود را در بهترین زمان ممکن به پایان برسانند؛ اما از طرف دیگر در مقابل کارهایی که بایستی انجام بدهند زمان اندکی در دسترس دارند؛ به عبارت دیگر، بودجه زمانی آن‌ها بسیار اندک است؛ بر همین اساس، زمان فشرده را می‌توان به عنوان زمانی تعریف کرد که فرد با توجه به بودجه زمانی اندک ناچار است از انجام برخی فعالیت‌های خود به منظور دستیابی به اهداف مورد نظر چشم‌پوشی کند. بدین معنا که کارها را بایستی ناقص انجام دهد یا اولویت‌بندی کند که بتواند بقای خود در زیست علمی تضمین کند. این فشردگی زمان در معنا کردن زیست دانشگاهی با عنوان کمبود زمان را می‌توان برجسته‌تر دید؛ به عبارتی خود زیست دانشگاهی را مترادف با کمبود زمان می‌دانند. گویی که یک این‌همانی بین این دو مفهوم وجود دارد. یکی از اعضای هیأت علمی در معنایکردن زمان دانشگاهی به عنوان کمبود زمان عبارت زیر را بیان می‌کند:

- مشارکت‌کننده ۹ (دانشیار دانشکده ادبیات و علوم انسانی): ببینید من خودم

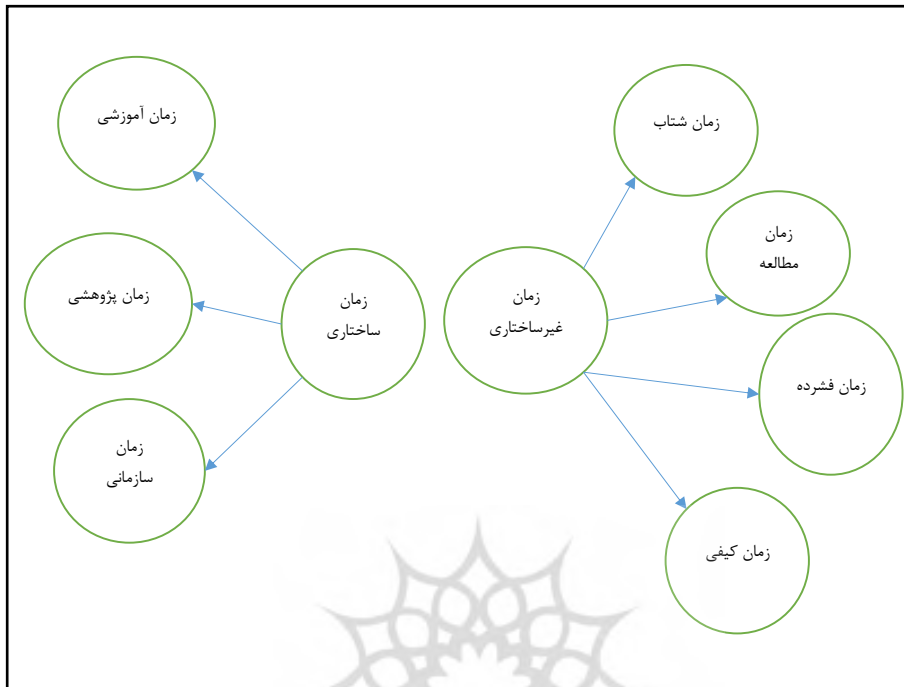
برحسب حالا مسئولیت‌هایی که دارم نه مسئولیت‌های رسمی منظورم نسبت‌ها است مسئولیت‌هایی که مثلاً به‌اهتمامی که پیدا می‌کنم به پاسخ‌گویی کارهای دانشجویان، دوستان نمی‌دانم ارتباطات وسیعی که دارم همیشه وقت کم دارم، یعنی شده گاهی اوقات مثلاً بگویم که ای کاش امروز هیچ‌کاری نداشتم چند ساعتی می‌خوابیدم؛ از مطالعه و کار پشیمان نیستم، حجم کار کثرت رجوع این قدر زیاد است که همین الان که نگاه می‌کنم چند تا کار دارم، می‌گویم ۲۰ تا کار دارم که باید انجام بدهم؛ از یک هفته تا یک ماه. بنابراین، این برای من یک بدهی همیشگی است که این کار را نکردم، این یکی دیر شده است.

د) زمان مطالعه: اساتید زمان‌های مختلفی برای مطالعه دارند که متأثر از ساختار زمانی دانشگاه و حرفه‌ی شغلی است. منظور از زمان مطالعه، زمان‌هایی است که اساتید به دلایلی برای مطالعه در نظر بگیرند. مطالعه در زیست‌دانشگاهی در هر حالتی غیرقابل انکار است. نکته‌ی اصلی اما این است که این زمان‌ها با توجه به پاسخ‌های مشارکت‌کنندگان ثابت نیست؛ بدین معنا که اساتید زمان مشخصی را در طول روز به مطالعه اختصاص دهند، وجود ندارد. این نوع زمان هم تحت تأثیر زیست‌علمی و هم زیست‌خانوادگی است؛ به هر حال، نکته‌ای که می‌توان استنباط کرد این است که گویا مطالعه با توجه به حرفه‌ی شغلی، اخلاقی تلقی می‌شود؛ بدین معنا که اعضای هیأت علمی در هر شرایطی زمان‌هایی را به مطالعه می‌پردازند. گویا که به صورت ناخودآگاه زمان مطالعه به یک بینش طبیعی در نسبت با احساس در جهان بودن تبدیل شده است و چنانچه مطالعه‌ای صورت نگیرد دچار تشویش و اضطراب درونی می‌شوند؛ مثلاً این گزاره:

- مشارکت‌کننده ۸ (عضو هیأت علمی دانشکده فنی و مهندسی): با توجه

به شرایط کاری که در دانشگاه وجود دارد در طول روز موظف به تدریس در فضای دانشگاه هستیم، اکوسیستم دانشگاه عملاً امکان مطالعه را در محیط دانشگاه از ما می‌گیرد، کمتر می‌توانیم در دانشگاه مطالعه کنیم، در محیط دانشگاه فقط مجبوریم به کارهای روزمره خود پردازیم، درس بدهیم، رفع اشکال کنیم، دانشجویها مراجعه کنند سؤال‌شان را مطرح کنند. به نوعی بیانگر این مسأله است، زمانیکه به مطالعه اختصاص داده می‌شود جنبه‌های گوناگونی هم چون هدف مطالعه و مکان مطالعه و ساعت‌های مطالعه را شامل می‌شود. در ارتباط با ساعت مطالعه اساتید بیشتر مطالعات شبانه دارند، مکان هم خانه است. مطالعات شبانه به نوعی فرار از چارچوب‌های زمانی غالب در جامعه است تا فرد بتواند به مطالعه به مثابه یک امر اخلاقی جامعه عمل پیوشاند. به تعبیری در جهان بودن خود را برای خودش اثبات کند، اما این اختصاص زمان برای مطالعه با محیط هم پیوند دارد. اساتید اغلب در خانه مطالعه می‌کنند تا به اصطلاح بتوانند از استیلاي چارچوب‌های زمانی فرار کنند و زمان و مکان را به کنترل خود در بیاورند.

بر مبنای مدل‌های ارائه شده رابطه موجود میان مقولات را می‌توان دو نوع رابطه متناقض و هم‌زمان دانست؛ چراکه زمان ساختاری در شکل‌گیری سه نوع زمان: آموزشی، پژوهشی و سازمانی مؤثر است و زمان غیرساختاری در چهار نوع زمان: شتاب، کیفی، مطالعه و فشرده مؤثر است؛ اما هر هفت نوع زمان به صورت هم‌زمان در دانشگاه حضور دارند.

شکل ۱: مدل انواع زمان دانشگاهی اعضای هیأت علمی دانشگاه گیلان (نگارندگان، ۱۴۰۰).

Fig. 1: The Model of Types of Faculty Members' Academic Time of University of Guilan (Authors 2022).

۶. نتیجه‌گیری

تجربه زمان، در واقع به معنای بودن در جهان است. کنش‌های انسانی بدون بُعد زمانی آن امکان‌پذیر نیست. این تجربه در دانشگاه با توجه به جنسیت، رتبه علمی و رشته تخصصی متفاوت است. به‌گونه‌ای که زمان مطالعه برای اعضای هیأت علمی زن به دلیل نقش مضاعف، یعنی مادربودن، همسر بودن و شاغل بودن و اعضای هیأت علمی با رتبه علمی استادیار به دلیل انتظارات نقش در بدو استخدام کم‌رنگ‌تر است. این امر با یافته‌های تحقیق «ساندرا آکیر» و «کارمین آرمنتی» (۲۰۰۴) در پژوهش در باب تجربه زنان دانشگاهی در کانادا هم‌سوئی دارد. ازسوی دیگر، فشردگی زمان برای اعضای هیأت علمی با رتبه علمی استاد هم کم‌رنگ‌تر است؛ زیرا این اساتید با توجه به تجربه دانشگاهی می‌توانند به‌گونه‌ای به تردستی با زمان بپردازند. در این میان، زمان شتاب در میان همه اعضای هیأت علمی بدون توجه به متغیرهایی هم‌چون جنسیت، رتبه و رشته علمی شایع است و همه به نوعی احساس شتاب‌زدگی دارند، اما نکته قابل توجه پیرنگ بودن زمان

کیفی درمیان اعضای هیأت علمی دانشکده ادبیات و علوم انسانی نسبت به سایر دانشکده‌ها است؛ به عبارت دیگر، این نوع از زمان در دانشگاه گیلان به عنوان یک دانشگاه ایرانی با تجربه اعضای هیأت علمی سایر دانشگاه‌ها در پژوهش‌هایی هم چون «فیلیپ وستال» (۲۰۱۴ و ۲۰۱۳)، «هیزر منزیس» و «جانیک نیوسان» (۲۰۰۷)، با توجه به رویکرد نظری آن‌ها، یعنی نظریه شتاب جامعه هم‌خوانی دارد؛ ازسوی دیگر، یک دوگانگی متقابل میان زمان شتاب و زمان کیفی درمیان اعضای هیأت علمی با پست اجرایی وجود دارد؛ بدین معنا که این دسته از اعضای هیأت علمی در عین این‌که بنابر ضرورت بوروکراتیک کارهای خود را با شتاب انجام می‌دهند، اما میل به کنترل زمان و تحمیل اراده خود بر آن را دارند؛ البته زمان سازمانی به صورت کم‌رنگ‌تری درمیان این دسته از اعضای هیأت علمی وجود دارد. به صورت کلی تجربه زمان حامل نشانه‌هایی در هستی اجتماعی انسان دانشگاهی است. یک نشانه به واسطه ذات آن چیزی است که توسط یک شخص برای بیان کردن یک تجربه ذهنی استفاده می‌شود؛ بنابراین از آنجا که یک نشانه همیشه به یک کنش انتخابی ازسوی یک هستی عقلانی، یعنی انتخاب یک نشانه خاص برمی‌گردد؛ نشانه هم‌چنین دلالتی از یک رخداد در ذهن استفاده‌کننده نشانه است (شوتس، ۱۹۷۲: ۱۱۹). از این‌رو، معنا و نشانه‌های زمان به کنش انسانی معنا می‌دهند. تحلیل تجربه زمان پیوند و نسبت انسان با جهان را مشخص می‌سازد. با توجه به سنخ‌شناسی پدیدارشناسانه زمان، درواقع می‌توان به نوعی زمان دانشگاهی را ناهم‌زمانی هم‌زمان هم‌گرایی و مقاومت نامید. هم‌گرایی که در راستای سیطره نظم زمانی مدرن بر سوژه انسانی است. این نظم در تلاش برای چارچوب‌بندی سیاست‌های زیستی انسان مدرن به صورت عام و انسان دانشگاهی به صورت اخص است. شکل بارز این هم‌گرایی در زمان شتاب و زمان سازمانی وجود دارد. در مقابل مقاومت زمانی وجود دارد که انسان دانشگاهی در قالب زمان کیفی سعی می‌کند دغدغه‌ها، آرزوها و اراده خود را بر جهان و زمان تحمیل کند؛ بدین معنا با گریز از ساختار دانشگاهی کنونی به مثابه یکی از نمودهای ساختار مدرن، بودن خود را در جهان اثبات کند؛ اما تناقض اصلی در ناهم‌زمانی در این معنا وجود دارد که مقاومت بیشتر فرد را هم‌زمان به هم‌گرایی بیشتر سوق می‌دهد. به عبارت دیگر، یک تقارن زمانی (زررباول، ۱۹۸۱) متناقض وجود دارد. این تناقض در زمان آموزشی و پژوهشی آشکارتر است. زمان‌های متناقضی که می‌توان هم‌سو با تعبیر «باربارا آدام» (۱۹۹۵)، یعنی یک زمان غیرزمان‌مند دانست؛ بدین معنا که فرد در عین این‌که زمان را تجربه می‌کند، اما این تجربه شاکله و ساخت مشخص و متعینی ندارد. انسان

دانشگاهی در پاره‌های زمانی زیست می‌کند که دچار سرگشتگی معنایی شده‌اند. این نوع جریان زمانی هویت انسان دانشگاهی را به شکل دوگانه‌ای اتمی‌زه می‌کند. وی از یک سو عنصر سازنده سیستم محسوب می‌شود، اما این سازندگی نه در یک رابطه دیالکتیکی سوژه و ابژه، بلکه در یک رابطه یک‌سویه رفع نیازهای سیستم عمل می‌کند؛ از سوی دیگر، اگرچه سوژه تلاش می‌کند بر مبنای اراده خود عمل کند، اما تجربه‌های ارادی وی تنها همانند انسانی ایزوله در یک جزیره عاریتی به صورت پاره‌هایی ناپیوسته ظهور پیدا می‌کنند؛ به هر حال، این تجربه‌های پاره‌پاره شده را به نوعی می‌توان سلب مرکزیت از استاد دانشگاه و رانده شدن وی به کرانه‌ها نامید. استاد دانشگاه تلاش می‌کند که نقش خود را نه به عنوان سوژه سازنده در مرکزیت سیستم، بلکه در کرانه‌ها بیابد تا بتواند بودن خود را حداقل به صورت درون‌گرایانه برای خود اثبات کند؛ در نتیجه، کنش‌های زمانی انسان دانشگاهی در ساحت دانشگاه، نه در یک پیوستار زمانی با معانی ذهنی پیوسته، بلکه مجموعه‌ای از پاره‌های تجربی ناپیوسته در لحظه اکنون صورت می‌گیرد و این لحظات به صورت دورانی برای وی تکرار می‌شوند. انسان دانشگاهی، گویی در یک اکنون بسط‌یافته در معنای که «هلگا نووتنی» (۱۹۹۶) آن را معنا می‌کند، زمان خود را سپری می‌کند.

در پایان با توجه به یافته‌های پژوهش که اغلب اعضای هیأت علمی خود را در سیطره زمان ساختاری و بوروکراتیک می‌بینند، پیشنهاد می‌شود سیاست کلیدی دانشگاه در جهت تمرکززدایی، بوروکراسی‌زدایی و تفویض اختیار به اعضای هیأت علمی در جهت گسترش زیست جهان و زمان کیفی صورت گیرد تا بدین طریق در-جهان-بودن عضو هیأت علمی تحقق یابد. این پژوهش به روش کیفی انجام شده که دارای مزایا و محدودیت‌های مختص به خود است؛ هرچند دارای اعتبار داخلی بیشتری است، اما باید از تعمیم آن به کل جامعه آماری و سطح کشور خودداری نمود. در ضمن پیشنهاد می‌گردد، پژوهش‌های کمی و پوزیتیویستی یا تلفیقی شکاف‌ها و محدودیت‌های آن را به طور قابل توجهی تکمیل خواهد کرد.

سپاسگزاری

در پایان از همه اعضای هیأت علمی مشارکت‌کننده دانشگاه گیلان که در فرآیند این پژوهش همکاری فعال و صمیمانه داشتند، تقدیر و تشکر می‌نمایم.

مشارکت درصدی نویسندگان

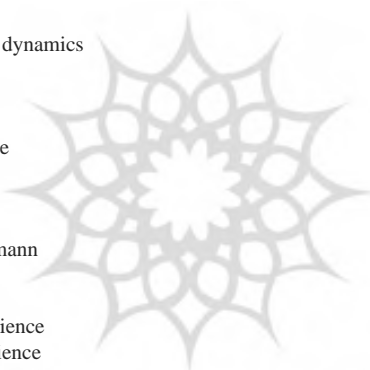
با توجه به استخراج مقاله از رساله دکتری، نگارنده اول وظیفه تحقیق و نگارش، تحت نظارت نگارنده دوم به‌عنوان استاد راهنما و نگارنده سوم و چهارم نقش مشاور را برعهده داشته‌اند.

تعارض منافع

نویسندگان ضمن رعایت اخلاق نشر، نبود تعارض منافع و عدم حمایت مالی از هیچ مرکز دولتی و غیردولتی را اعلام می‌دارند.

پی‌نوشت

1. Adam
2. Agust Comte
3. Social and social dynamics
4. Kinloch
5. Human reflexive
6. Biographic time
7. Chronological age
8. Lewis & Weigart
9. Wagner
10. World life
11. Berger & Luckmann
12. Lived life
13. Intuition
14. Baconian Experience
15. Negative Experience
16. Linear time
17. Bacon
18. Popper's falsifiability
19. Zahavi
20. Dasein
21. Heidegger
22. Gibbs
23. Webb
24. Moran
25. Noonan
26. Voštal
27. Ylijoki
28. Liao
28. Menzies & Newson
30. Ackerl & Armenti
31. Hans Mantyla
32. Beck
33. Weber
34. Georg Simmel
35. Rosa
36. Nowotny

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

37. Elliot
38. Castells
39. Giddens
40. Baudrillard
41. Husserl
42. Schutz
43. Ricoeur
44. Epoché
45. Van Manen
46. Purpose sampling
47. Snowball sampling
48. Credibility
49. Dependability

کتابنامه

- جمشیدی، فرشته، (۱۴۰۱). «زمان و زیست زنان خانه‌دار: پدیدارشناسی تجربه زندگی روزمره زنان خانه‌دار شهر رشت». پایان‌نامه کارشناسی ارشد ف به راهنمایی: علی یعقوبی چوبری، گروه علوم اجتماعی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه گیلان (منتشر نشده).
- جهان‌دیده، سینا، (۱۳۹۱). «زمان، هویت و روایت: چگونگی فهم زمان در روایت‌های تخیلی غرب و ایران». مجله ادب پژوهی، ۱۹: ۱۲۱-۱۵۰. https://adab.guilan.ac.ir/article_425_e7341dbd73fe708e366d5c44a2469f1f.pdf
- ذاکری نصرآبادی، زهرا، (۱۳۹۷). «واکاوی نظام معنایی شهروندان اصفهانی از زمان (تحلیل جامعه‌شناختی زمان‌مندی زندگی روزمره در گروه‌های اجتماعی)». رساله دکتری، به راهنمایی: محمد جواد زاهدی، گروه علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور تهران (منتشر نشده).
- طالبی، ابوتراب؛ و زوارموسوی، سیده زهرا، (۱۳۹۱). «درک اجتماعی از زمان و عوامل شکل‌دهنده آن». جامعه‌شناسی تاریخی، ۴ (۱): ۲۵-۵۳. <https://jhs.modares.ac.ir/article-25-10803-fa.html>
- طاهری‌کیا، حامد، (۱۳۹۷). «زیست فرهنگی استادان دانشگاه به مثابه زیست از دست‌رفته». فصلنامه انجمن ایرانی مطالعات فرهنگی و ارتباطات. ۱۷ (۶۳): ۱۲۹-۱۵۱. <https://doi.org/10.22034/jscs.2020.89015.1644>
- کینلاک، گراهام سی، (۱۳۹۳). نظریه‌های جامعه‌شناختی (تکوین دیدگاه‌ها و پارادایم‌های اصلی آن). ترجمه غلامرضا جمشیدیها و سیدرحیم تیموری، تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

- عباداللهی حمید؛ کنعانی، محمدامین؛ و عابدین نژاد، صغری، (۱۳۹۷). «درک اجتماعی از زمان: مطالعه مقایسه‌ای بین ارامنه و مسلمانان شیعه». کنفرانس ملی توسعه اجتماعی.

- Adam, B., (1990). *Time and Social Theory*. Camberidge, Polity Press
- Adam, B., (1995). *Timewatch*. Camberidge, Polity Press.
- Adam, B., (2004). *Time*. Camberidge, Polity Press.
- Baudrillard, J., (1998). *The Consumer Society*. London, Routledge.
- Beck, K., (1994). *Medien und Konstruktion der Zeit*. Berlin, Springer.
- Berger, P. & Luckman, T., (1991). *The Social Construction of Reality: A Treatis in the Sociology of Knowledge*. London, Penguin Books.
- Brinkman, S. & Kvale, S., (2018). *Doing Interviews*. London: Sage Publication.
- Castells, M., (2010). *The Rise of Network Society*. Vol 1, 2nd Edition, West Sussex, Wiley_Blackwell Publication.
- Ebadoullahi, H.; Kanani, M. A. & Soghra, A., (2018). “Social Understanding of Time: Comparative Studying Between Shia Muslims and Armenians of Iran”. *National Conference on Social Development* [In Persian].
- Elliot, A., (2019). *The Culture of AI: Everyday Life and the Digital Revolution*. London: Routledge.
- Ferguson, H., (2006). *Phenomenological Sociology*. London: Sage Publication.
- Filip, V., (2015). “Speed kills, speed thrills: constraining and enabling accel-erations in academic work-life, Globalisation”. *Societies and Education*, 13: 3: 295-314. DOI: 10.1080/14767724.2014.959895.
- Flick, U., (2009). *An Introdtion to Qualitative Research*. Sage Publications, London.
- Gert Larsen, H. & Adu, Ph., (2022). *The Theoretical Framework in Phenomenological Research*. London, Routledge.
- Gibbs, P.; Ylijoki, O. et al., (2015). *Universities in the Flux of Time: An Exploration of Time and Tempolarity in University Life*. New York, Routledge.

- Heidegger, Martin (1985), *History of the Concept of Time (Prolegomena)*, Trans. Theodore Kiesel, Bloomington, Indian University Press.
- Heidegger, M., (2010). *Being and Time*. New York, State University of New York Press.
- Husserl, E., (2012). *Ideas: General Introduction to Pure Phenomenology*. London: Routledge.
- Jahandideh, S., (2012). "Time, Identity and Narrative: The Manner of Understanding Time in Western and Iranian's Narrative". *Adab Pazhuhi*, 6: 19, 121-150, https://journals.guilan.ac.ir/article_425.html?lang=en [In Persian].
- Jamshidi, F., (2022). "Time and House Wives' Life: Phenomenological Studying of Everyday Life of House Wives of City of Rasht". M. A. Thesis, Advised by Ali Yaghoobi, University of Guilan, Faculty of Literature and Humanities, Department of Social Science (Unpublished); [In Persian].
- Kinloch, G. Ch., (1977). *Sociological Theory: Its Development and Major Paradigms*. New York, McGraw-Hill. [Translaten in Persian 2014].
- Lewis, J. D. & Weigart, J. A., (1981). "The Structures and Meaning of Social-Time". In: *Sociology of Time*. by: John Hassard (1990), New York, Palgrave Macmillan.
- Liao, T. F.; Beckman, J.; Marzolph, E.; Riederer, C.; Sayler, J. & Schmelkin, L., (2013). "The social definition of time for university students". *Time & Socie-ty*, 22(1): 119-151. <https://doi.org/10.1177/0961463X11404385>.
- Menzies, H. & Newson, J., (2007). "No Time to Think: Academics' life in the globally wired university". *Time & Society*, 16(1): 83-98. <https://doi.org/10.1177/0961463X07074103>.
- Moran, D., (2000). *Introduction to Phenomenology*. London: Routledge.
- Noonan, J., (2015). "Thought-time, money-time, and the temporal conditions of academic freedom". *Time & Society*, 24(1): 109-128. <https://doi.org/10.1177/0961463X14539579>.
- Nowotny, H., (1996). *Time: The Modern and Postmodern Experience*. Cambridge, Polity Press.
- Rosa, H., (2013). *Social Acceleration: A New Theory of Modernity*.

Translated by: Jonathan Trejo-Mathys, New York, Columbia University Press.

- Rosa, H., (2016). *Beschleunigung: Die Veränderung der Zeitstrukturen in der Moderne*. Berlin, Suhrkamp Verlag.

- Sandra, A. & Armenti, C., (2004). "Sleepless in academia". *Gender and Education*, 16 (1): 3-24, DOI: 10.1080/0954025032000170309.

- Schutz, A., (1972). *The Phenomenology of Social World*. United States of America, Northwestern University Press.

- Seidman, I., (2006). *Inerviewing as Qualitative Research*. 3rd Edition, New York, Teachers College Press.

- Taheri Kia, H., (2021). "Professor's cultural life of the university as missed life". *Journal of Cultural Studies and Communication*, 17 (63): 129-151. <https://doi.org/10.22034/jcsc.2020.89015.1644> [In Persian].

- Talebi, A. & Zavvar Moosavi, Z., (2012). "Social Perception of Time and the Factors that Shape It". *JHS*, 4 (1): 25-53. <http://jhs.modares.ac.ir/article-25-10803-fa.html> [In Persian].

- Van Manen, M., (2014). *Phenomenology of Practice*. London: Routledge.

- Vostal, F., (2013). "Academic Life in the Fast Lane: The Experience of Time and Speed in British Academia". *Time & Society*, Sage Publication: 1-25.

- Wagner, R. H., (1983). *Phenomenology of Consciousness and Sociology of the Life World*. Alberta, The University of Alberta Press.

- Jenny, W.; Tony, S. et al., (2002). *Understanding Bourdieu*. Australia, Allen & Unwin Publication.

- Ylijoki, O.-H. & Mäntylä, H., (2003). "Conflicting Time Perspectives in Academic Work". *Time & Society*, 12(1): 55-78. <https://doi.org/10.1177/0961463X03012001364>.

- Ylijoki, Oili-H., (2013). "Boundary-work between work and life in the high-speed university". *Studies in Higher Education*, 38 (2). 242-255, DOI: 10.1080/03075079.2011.577524.

- Zahavi, D., (2019). *Phenomenology: The Basics*. New York, Routledge.

- Zakeri Nasrabadi, Z., (2018). "Understanding The Meaning System of